

Klimaatbeleid en versobering: wat is doel, wat is middel?

Door **Paul Bordewijk**

Publicist

Ik ben ervan overtuigd dat de opwarming van de aarde het grootste probleem is waarmee de mensheid op dit moment wordt geconfronteerd. Maar geldt dat wel voor iedereen die zich druk maakt over het klimaat? Of is de opwarming van de aarde een welkome aanleiding om een versobering van onze leefstijl te bepleiten die men toch al wilde?

In onze calvinistische maatschappij is er altijd kritiek geweest op alle comfort en luxe waarmee de welvaart gepaard ging. In *Het fascisme en de nieuwe vrijheid* hekelde Jacques de Kadt de 'maagmens' die tevreden was met 'een hap voer en een warme stal', in plaats van zich aan de cultuur te laven. Toen vanaf de jaren vijftig duurzame consumptiegoederen het leven makkelijker maakten, hekelde Provo het klootjesvolk dat al die apparaten aanschafte.

De milieubeweging is in belangrijke mate een lifestylebeweging. Wat is er mooier dan je eigen stroom opwekken, je eigen houtkachel stoken, je eigen afval sorteren en je eigen bier brouwen? Margarine is veel beter voor het klimaat dan roomboter, maar je zult Greenpeace nooit horen pleiten voor veggieboter bij de veganistische melkboer. Plastic bloemen komen er bij de milieubeweging ook niet in, al zijn die veel duurzamer dan snijbloemen. Ze voeren ook geen campagne tegen houtkachels, al verspreiden die meer fijnstof dan auto's. Maar auto's zijn een product van onze vertech-niseerde maatschappij, terwijl houtkachels dicht bij de natuur staan.

De voorkeur voor kleinschaligheid blijkt ook uit de goudgerande regelingen voor

door de gebruiker zelf met zonnepanelen opgewekte stroom. Wie dat doet, hoeft over de gebruikte elektriciteit geen belasting te betalen, terwijl die belasting bij stroom die via het net geleverd wordt circa 70% van de prijs uitmaakt. Daarbij komt dan nog dat die panelen vooral stroom leveren wanneer het aanbod hoog is en de vraag laag, terwijl de eigenaar wanneer het donker is afhankelijk is van stroom die elders wordt opgewekt. Je kunt je afvragen wat de overheid hier eigenlijk subsidieert: een bijdrage aan het klimaat of een kleinschaligheidsillusie.

Andere opties dan zon- en windenergie worden door de milieubeweging afgewezen, zoals biomassa, onderzeese opslag van koolzuurgas en kernenergie; of ze worden genegeerd, zoals hoge-temperatuur warmtepompen en binding van CO₂ aan olivijn. Maar zure regen en het gat in de ozonlaag zijn niet verholpen door een andere leefwijze, maar door technische maatregelen.

De milieubeweging gedraagt zich vooral als een lifestylebeweging voor wie het klimaatprobleem goed uitkomt om de mensheid te laten boeten voor haar zondige gedrag. Gij zult uw afval scheiden, gij zult uw huis verbouwen voor een warmtepomp, gij zult een windmolen in uw achtertuin accepteren. Het zou juist een beweging moeten zijn van verontrusten over het klimaat die met pijn in het hart constateren dat het klimaatprobleem niet gratis valt op te lossen, maar die er wel voor pleiten dat de meest efficiënte en minst schadelijke middelen worden gekozen. Dat zou ook de houding van de PvdA moeten zijn. Het klimaat is veel te belangrijk om aan de milieubeweging over te laten.